

VAN OVER DE ZEE

DOOR

ALETTA HOOG.

I. DE VRIEND DER ROODHUIDEN.

Nachtelijke duisternis lag over de Amerikaansche prairie¹⁾.

In de blokhuisen, gebouwd door de Pelgrimvaders, sliepen hun kinderen en kleinkinderen. En in de Indiaansche wigwams (hutten) werden de kleine Roodhuidjes in slaap gezongen.

Geen van de slapenden in blokhuis of wigwam vermoedde, dat er in 't verre Engeland, waar de zon weldra op zou gaan, op dien 4^{en} Maart 1681 iets zou gebeuren van beteekenis voor blanken en Roodhuiden, daar aan de oevers van de Delaware en Susquehanna rivieren.

Koning Karel II, die toen in Engeland regeerde, had altijd geld noodig en hij leende het van een ieder, van wien hij 't maar krijgen kon. Leenen — zoo noemde hij 't tenminste, maar weinig menschen, die aan dezen vroolijken koning leenden, zagen ooit hun geld terug.

Duizenden guldens had hij geleend van de familie Penn. En nu had hij iets bedacht om zijn schuld af te doen, zonder in den zak te tasten. In plaats van geld, gaf hij aan 't hoofd van de familie, land in 't verre Amerika en zei, dat die streek naar de familie „Pennsylvanië” mocht heeten.

Koning Karel beschouwde het eigenlijk als een grap, toen hij het perkament teekende, waarop geschreven stond, dat William Penn gouverneur was van uitgestrekte prairiën. Maar William Penn nam het ernstig op. Hij was een man van middelbaren leeftijd, hij droeg de bruin-grijze kleeding der Kwakers en hield zelfs in tegenwoordigheid van den koning zijn hoed op, volgens Kwaker-gebruik.

't Was hem niet te doen om rijkdom of eer. Neen, hij

¹⁾ Veld met lang, grof gras begroeid.

zocht in 't vrije Amerika een woonplaats voor de vervolgte Kwakers of „Vrienden”, zooals zij zichzelf noemden. Hij wilde een werkelijke vriend zijn van al zijn medemenschen en vooral van zijn nieuwe onderdanen. Daarom schreef hij twee brieven aan hen.

De eerste was aan de blanke kolonisten. Deze begon zoo:

„Mijn vrienden, ik wensch u allen gelukkig te zien hier en hiernamaals. Deze dient om u te laten weten, dat het Gode behaagd heeft u te plaatsen onder mijn hoede en zorg.” En onderaan den brief stond: „Uw trouwe vriend, William Penn.”

De tweede brief was aan de Roodhuiden. Daarin noemde hij hen „broeders” en „kinderen van éézelfden Vader in de hemelen”.... en dat zij geroepen waren, om elkaar te helpen en goed te doen.

Of de Roodhuiden dien brief konden lezen? Ik denk 't niet. In 't eerst konden William Penn en zijn Indiaansche onderdanen elkaar heel niet verstaan, omdat hun talen zoo verschillend waren. Eerst ging alles door teekens, en later door een tolk. En toen maakten zij een vredesverbond. Niet in een vredespaleis, maar onder een grooten olmboom.

Zie! daar onder dien grooten boom staan de Kwakers in hun eenvoudige kleeding. Zacht ruischen de bladeren boven hun hoofden en af en toe schiet een zonnestraal door het gebladerte en toovert gouden plekken op het gras.

In een halven cirkel zitten de Indiaansche opperhoofden, het gezicht geverfd en 't hoofd getooid met veeren. Hun dapperen staan achter hen.

Het oudste opperhoofd spreekt eerst en zegt tot Penn, dat ze allen bereid zijn te luisteren naar hetgeen hij te zeggen heeft, omdat ze gelooven, dat hij gezonden is door den Grooten Geest.

Toen luisterden zij stil, terwijl hij tot hen sprak: „Ik wil u niet mijn kinderen noemen, want ouders kastijden soms hun kinderen, maar ik wil u broeders noemen. Ook wil ik de vriendschap die ons verbindt, niet vergelijken bij een ketting, want door den regen zou die kunnen roesten of door een neervallenden tak breken. We zijn net zoo één, alsof

een mensch in twee deelen verdeeld was, één vleesch en bloed.”

De Indianen lieten een goedkeurend gebrom hooren en toen kwam hun antwoord door den tolk: „Wij willen in vrede leven met vader Onas (zoo noemden zij Penn) en met zijn kinderen, zoo lang als zon en maan zullen schijnen.”

Toen werd het vredesverdrag op een perkament geschreven en de Kwakers zetten er hun namen onder. De Roodhuiden teekenden er een schildpad, een slak of een beer onder, al naar dat een schildpad, een slak of een beer het zinnebeeld van hun stam was.

Meer dan honderd jaar lang hebben vaders hun kinderen gewezen op den ouden olmboom en hun verteld, wat daar onder gebeurd is. Blanken en Roodhuiden hielden den boom in eere, totdat hij geveld werd door een zwaren storm in 1810. Toen is er op die plek een monument opgericht.

En het verdrag — werd dat gehouden?

Nooit is 't verbroken, zoolang als de Kwakers regeerden in Pennsylvanië. In de naburige kolonies voerden de twee rassen telkens krijg. Zij voelden voor elkaar vrees en haat. Ondanks goed-gegrendelde deuren, ondanks zwaard en musket kon daar geen Engelsche familie gaan slapen zonder de angstige gedachte: eer de morgen komt, kunnen we wel gescalpeerd zijn!

Zulke verhalen van wreedheid bereikten ook wel de hutten der Kwakers, en menigeen werd bleek als hij ze hoorde of beefde, wanneer hij bij nacht den kriegsroep der Indianen vernam. Toch grendelden zij hun deuren niet, want dit zouden zij beschouwd hebben als een gemis aan vertrouwen op God. En dan gebeurde het wel eens, dat zwervende Roodhuiden de deurklink oplichtten van een eenzame hut. En bevonden zij die dan ongesloten, dan murmelden zij een paar Indiaansche woorden en trokken verder. Aan die ongesloten deur wisten zij, dat hier blanken woonden, die geen vrees of haat voor hen koesterden. Liefde had de haat overwonnen.

Penn noemde zijn voornaamste stad Philadelphia: stad van broederlijke liefde. En nu nog is in 't midden van die groote stad een plek grasland, waar niet gebouwd mag worden. En

volgens de overlevering mag een zwervende Indiaan, zoo hij daar komen mocht, op die plaats zijn tent opslaan, en kan hij er zeker van zijn, dat niemand hem verjagen zal of eenig kwaad doen.

II. VAN EEN JONGEN, DIE NIET NAAR ZEE MOCHT EN
EEN THEE-PARTIJ.

Op een oude Engelsche boerderij is een raam van gekleurd glas, met een familie-wapen er in gebrand. Al menig Amerikaan kwam dat raam bekijken, omdat dit wapen 'n beetje lijkt op de vlag met sterren en strepen.

Een 170 jaar geleden scheen de zon op 't gekleurde glas net als nu. Maar de ridders, die eens het de Wyssington-wapen op hun schild droegen, waren lang dood en begraven, en geen Amerikaan kwam nog 't wapen vergelijken met zijn vlag, want de Amerikaansche vlag bestond toen nog niet.

Ver weg in Virginië aan de oevers van de Potomac-rivier groeide een jongen op, met de Wyssington-bloed in zijn aderen en den ouden de Wyssington-moed in 't hart. De familienaam was veranderd, maar de jonge George Washington droeg in zich hetzelfde verlangen naar avonturen als die voorvaderlijke ridders.

Frankrijk en Engeland hadden oorlog met elkaar, en in navolging hiervan hielden George en zijn schoolmakers ook telkens gevechten, waarbij George bevelhebber was. Maar dit vond hij niet genoeg.

Als hij de groote schepen bezag, die voor anker lagen op de breede wateren van de Potamac, hoe verlangde hij dan om te zeilen, ver weg, en veel avonturen te beleven! En 't leek wel of zijn wensch vervuld zou worden. Want door een vriend kreeg hij een plaats als kajuitsjongen. Met zijn goed was hij al aan boord, toen... een negerslaaf met de boodschap kwam: „Massa Georgie niet weggaan toch, nee!”

George's moeder was weduwe met kleine kinderen en zij kon haar oudsten zoon niet missen!

Uitgelachen door de matrozen, omdat hij niet weg mocht van moeders pappot, en met 'n brok in de keel keerde George naar huis en school terug.

Zat er dan geen durf in den jongen? Nou en óf!

't Was twee jaar later. George was pas zestien, maar zoo kloek en mannelijk, dat een naburig landeigenaar hem vroeg of hij een expeditie wou leiden, die een uitgestrektheid land zou gaan opnemen om het in kaart te brengen. George had al wat kennis van landmeten, en zoo reed hij dan weg — nu met volle toestemming van zijn moeder — over de blauwige toppen der Alleghany-bergen naar een land, dat nog nooit door den voet van een blanke betreden was.

Wat 'n avontuurlijk leven leidde hij in de weken, die volgden! Wat 'n verhalen hoorde hij 's avonds bij het kampvuur, van de vergrijsde jagers, die met hem reden. In 't zadel van 's morgens tot 's avonds — zich een weg banend door dichte bosschen of met hun paarden rivieren overzwemmend, leerde George gevaar en ongemak van allerlei aard te trotseeren. Zij ontmoetten Indianen, die nu eens vriendelijk, dan weer vijandig gezind waren. En de zestienjarige George voelde zich als leider verantwoordelijk voor zijn mannen.

Hoe trotsch waren moeder, broers en zusjes op George, toen hij terug kwam, zoo bruin als een beer en nog grooter en sterker dan te voren. Zóó goed had hij zijn werk gedaan, dat hij een vaste aanstelling kreeg als landmeter, en deze ontdekkingstocht werd door vele andere gevolgd.

Eenige jaren later brak er weer oorlog uit tusschen Frankrijk en Engeland. Ook in de koloniën werd gestreden. De negentienjarige George Washington werd afdeulings-adjutant-generaal. Hij won zijn eersten slag en schreef aan zijn broer: „Ik heb de kogels hooren fluiten en geloof me: er zit bekoring in 't geluid.” Deze jongensachtige brief werd door velen gelezen en op de een of andere manier hoorde Koning George II er van. „Dat zou hij niet zeggen, als hij er vele gehoord had,” merkte de koning droogjes op. Jaren later vroeg iemand aan Washington: „Heb je dat werkelijk gezegd?” En 't antwoord was: „Als ik 't ooit gezegd heb, dan was 't toen ik jong was.”

Zijn glorie duurde niet lang. De Franschen namen 't stroomgebied van de Ohio in, en de jonge adjudant-generaal moest zich met zijn manschappen al meer en meer terugtrekken. Zoo ondervond Washington, dat oorlog niet alleen glorie is en leerde hij een nederlaag dapper dragen. En gaandeweg kreeg hij een afkeer van 't bloedvergieten, zooals de beste en grootste krijgslieden dat meestal gekregen hebben.

Aan den oorlog kwam een eind en ook aan zijn avontuurlijk leven van land verkennen. Thuis was hij noodig, op 't familie-landgoed. Later trouwde hij met een weduwe, die twee kinderen had. Hij was een goede stiefvader, een goede meester voor zijn negerslaven en een goed landeigenaar.

En 't leek wel of zijn leven, dat zoo avontuurlijk begonnen was, verder een kalm verloop zou hebben, toen... er wat gebeurde.

„Hoera voor Griffin's werf! jongens! De haven van Boston is een theepot van avond!”

De man, die dit riep, had net als de Roodhuiden, veeren op 't hoofd en verfstrepen op 't gezicht. Op dien avond van den 17^{en} December 1773 waren de straten van Boston vol van mannen, die zoo toegetakeld, in 't maanlicht Indianen schenen, maar in werkelijkheid een blanke huid hadden. Zij haastten zich allen naar de haven, waar drie koopvaardij-schepen lagen van de Oost-Indische Compagnie, met een lading thee aan boord. Voor die thee zouden morgen de gehate invoerrechten betaald moeten worden, zooals de Engelsche regeering dit bevolen had. Geen penning zou de Engelsche regeering er van zien... dan liever de thee overboord gegoooid!

De „Indianen” klommen aan boord, braken de kisten open en stortten den inhoud in zee, alsof de haven een reusachtige trekpot was!

Daarna gingen zij stilletjes naar huis en „de *Boston Thee-partij*”, zooals deze gebeurtenis daarna altijd genoemd werd, was voorbij. Maar toen de „Indianen” thuis de verf van hun gezicht wieschen, vermoedden ze niet, dat uit de thee-partij een oorlog zoo voortkomen, die acht jaar duren zou.

Al lang stond Engeland niet op goeden voet met de Engelsche kolonie in Amerika. Engeland stuurde soldaten, in Amerika werd een leger gevormd en opperbevelhebber werd.... George Washington, de stille landeigenaar, die liever den vrede had bewaard, maar die nu toonde, dat hij een eerste veldheer was.

Niet, dat hij overwinning op overwinning behaalde, neen, hij werd keer op keer verslagen, want zijn leger was ongeoeffend en hij had te kampen met honger, kou en gebrek aan munitie. Toch wisten de Amerikanen zich tenslotte vrij te vechten en werd het werkelijk waar, wat dertien staten 4 Juli 1776 al verklaard hadden: dat zij onafhankelijk waren van Engeland.

In 1782 erkende Engeland de onafhankelijkheid der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, zooals zij zich toen noemden, en werd George Washington president.

Hij werd genoemd: „de vader van zijn land” en van hem werd gezegd: „de eerste in oorlog, de eerste in vrede, de eerste in de harten zijner landgenooten.” 14 December 1799 stierf hij.

Dit nu is de geschiedenis van den jongen, die niet naar zee mocht en van de thee-partij.

(Wordt vervolgd).

VAN OVER DE ZEE

DOOR
ALETTA HOOG.

III. WAT HATTIE EN ABE VOOR DE SLAVEN DEDEN.

„Ik wou dat Harriet een jongen was, dan deed ze meer dan één van hen!” riep dominee Beecher uit.

't Was 'n heele drukte in 't gezin van dominee Beecher, want groot en klein hielp mee, om het brandhout voor den winter klein te hakken, naar de schuur te brengen en daar op te stapelen. Over 't erf klonken de bijslagen, die 't hout kloofden, het bedrijvig heen en weer geloop der jongens en meisjes en hun vroolijk gesnap en blijde lach.

Harriet of Hattie, zooals ze meestal genoemd werd, was op twee na de jongste van een achttal. Ze was klein van stuk en ze droeg 't liefst een grappig zwart jakje, waarvan ze dacht dat het haar op een jongen deed lijken. Hoe spande ze zich nòg meer in, bij die lofspraak van haar vader! En wat was ze moe, toen ze dien avond in haar bed kroop, maar ook: hoe gelukkig!

Zooals ze op dien dag van 't hout bergen, met heel haar ziel bij 't werk was en daardoor zooveel deed, zoo ging 't met haar heel haar leven door. Ze was er altijd heelemaal „in”.

Haar vader was predikant te Lichtfield in Connecticut, een der Oostelijke Staten van Noord-Amerika. Zijn kinderen zeiden, dat niemand zoo mooi kon preeken als vader, maar ook niemand zoo heerlijk met hen spelen kon.

Eens op 'n Zondag preekte hij over het verschrikkelijke van slaven te houden, en zóó preekte hij hierover, dat al zijn hoorders tranen in de oogen hadden en kleine Hattie in een hoekje van 't spreekgestoelte zat te snikken, of haar hartje breken zou. Die preek vergat zij nooit. En evenmin die preek, toen zij veertien jaar was, over Jezus' woorden: „Ik heet u niet meer dienstknechten, maar vrienden.”

Toen dominee Beecher thuis gekomen, naar zijn studeerkamer was gegaan, sloop Hattie hem achterna, wierp zich in zijn armen en zei: „Vader, ik heb me aan Jezus gegeven en Hij heeft me aangenomen.”

Vader drukte haar 'n oogenblik vaster tegen zich aan en zei: „Is 't waar? Dan is er vandaag een nieuwe bloem gaan bloeien in Gods koninkrijk.”

Waar de Beechers woonden, waren geen slaven, maar zij wisten, dat in de Zuidelijke Staten al het werk in de gezinnen en op de katoenplantages door neger-slaven gedaan werd, en deze vaak heel wreed behandeld werden. George Washington en andere stichters van de republiek, hadden er een afkeer van gehad, maar hadden geen kans gezien de slavernij op eenmaal af te schaffen. Zij hoopten, dat het kwaad langzamerhand zou verdwijnen, maar een halve eeuw was sinds voorbijgegaan, en in plaats van verminderd, was het eer toegenomen.

Toen Harriet twintig was, verhuisde de familie Beecher naar Cincinnati, op de grens van een slavenstaat, en nu zag zij met eigen oogen, wat slavernij eigenlijk is en hoorde zij het eigenaardige oude slavenlied, dat den slaven weldra verboden werd te zingen:

„O ga heen, Mozes!
Ga heen naar 't land van Egypte!
En zeg aan koning Farao
Mijn volk te laten gaan!
Blijf staan, daar,
Blijf staan, daar,
En laat mijn volk gaan!”

Weinig vermoedde zij toen, welk aandeel zij zou hebben in de vrijmaking der slaven.

Het was bijna twintig jaar later, toen zij een druk leven had als vrouw en moeder, dat de roepstem tot haar kwam. Er was een wet gemaakt, dat alle voortvluchtige slaven moesten uitgeleverd worden aan hun meesters, en haar schoonzuster

schreef aan mevrouw Stowe (want Hattie was getrouwd met professor Stowe): „Hattie, als ik schrijven kon zooals jij, dan zou ik iets schrijven, waardoor het heele volk voelde wat 'n vervloekt ding de slavernij toch is.”

Jaren later herinnerden de kinderen Stowe zich, hoe hun moeder dien brief in haar hand had saamgeknepen, terwijl zij uitriep: „Als God me helpt, dan *zal* ik iets schrijven, ja, dat *zal* ik!”

Maar hoe en wanneer?

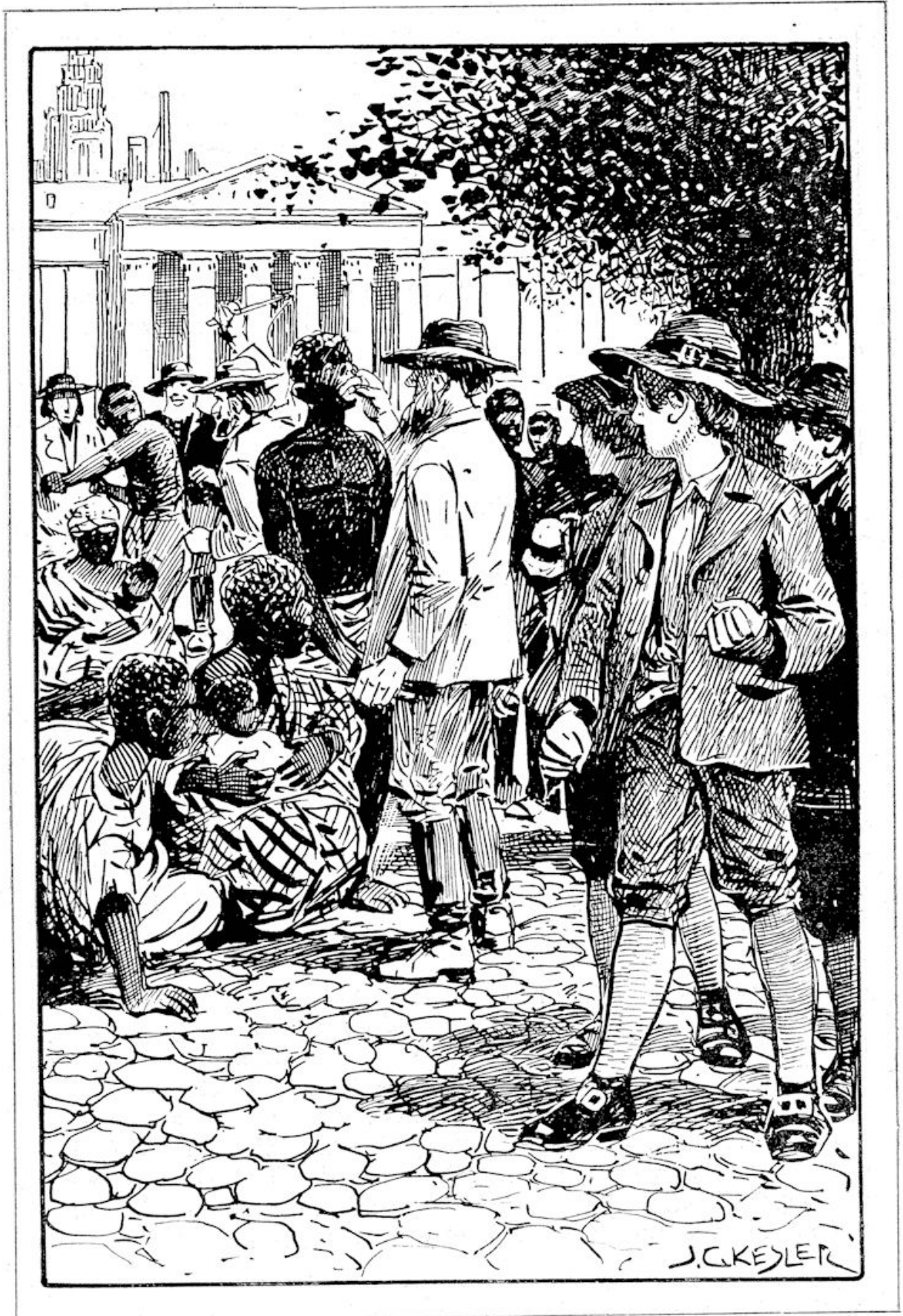
„Zoo lang als ik 's nachts voor 't kleintje te zorgen heb, kan ik er niets bizonders bij doen,” schreef zij terug. Maar zij bleef er aan denken.

Het was op een Zondagmorgen in 't jaar 1850. Zij zat in de kerk en bad, misschien wel voor de neger-slaven, zooals zij al zooveel jaren gedaan had. Toen opeens, daar kwam het! Alsof haar een schilderij getoond werd, zoo zag zij den dood van oom Tom, precies zooals zij het beschreven heeft in haar beroemd boek „De Negerhut”. En het was haar, of zij Christus zelf zag staan achter den gemartelden slaaf en zij Hem hoorde zeggen: „Voor zooveel gij dit aan den minste mijner broederen gedaan hebt, zoo hebt gij het mij gedaan”.

Dien middag sloot zij zich op in haar kamer en schreef met potlood het verhaal van oom Tom 's sterven. Woorden en gedachten kwamen zoo vlug, dat al het schrijfpapier, dat zij bij de hand had, vol was. Daar lag een stukje bruin papier van een pakje — hierop schreef zij het slot.

Toen riep zij haar kinderen bij zich en las voor, wat zij geschreven had. Toen het uit was, huilden haar oudste twee jongens, van tien en twaalf jaar. „O Mamma!” snikte er een, „slavernij is 't wreedste wat er op de wereld is!”

Stuk na stuk werd „De Negerhut” toen door haar geschreven en daarna werd het gedrukt. Het boek maakte haar wereldberoemd. Maar daar gaf zij niet om. Zichzelf bleef zij vinden: „een klein, uitgedroogd vrouwtje”. Doch waar zij wel om gaf, het was, dat over de heele wereld mannen en vrouwen hetzelfde uitriepen als haar jongen, omdat „De Negerhut” hun

had doen zien, hoe vreeselijk het leven der slaven was.

Dat deed Hattie voor de slaven.

En nu Abe.

„Als ik ooit 'n kans krijg, dan zal ik dat uitroeien,” riep Abe Lincoln, „dan zal ik dáár tegen vechten!”

Hij was een reus van 'n jongen en hij zag er uit, alsof hij wel iets aan kon. Geen wonder, dat hij dit zei! Want Abe, vechtersbaas als hij was, kwam altijd op voor het zwakke en verdrukte, of 't een mensch of een dier was. Die pootige jongen had een teeder hart en zijn bloed ging koken, als hij onrecht zag. En onrecht had hij gezien, daar net, toen hij met twee kameraden de stad Nieuw Orleans had doorkruist om er al het merkwaardige te bezien en hij een slavenmarkt had bijgewoond. Ja, een *slavenmarkt*, zooals we nu een beestenmarkt hebben! Hij had gezien, hoe negers van hun blanke eigenaars met de zweep kregen, hoe hun tanden bekeken en hun ledematen betast werden. Hoe ze op en neer moesten draven en hun kracht toonen, en ze dan verkocht werden, van den eenen meester aan den anderen overgingen, en met klinkende munt betaald.

Abe en zijn vrienden kwamen uit het Noordelijk deel der Vereenigde Staten en hadden nooit zoo iets gezien. En als Abe gekund had, dan zou hij onmiddellijk al de slaven hebben vrijgekocht. Maar geld had hij niet en hij kon dus niets. „Jongens,” riep hij, „laten we hier vandaan gaan!” En toen: „Als ik ooit een kans krijg....”

Zou hij een kans krijgen?

't Zag er niet erg naar uit.

Abraham Lincoln was maar een arme boerenjongen, die hard moest werken voor de kost. Zijn vader trok van de eene plaats naar de andere, en Abe rekende later uit, dat wanneer hij de korte tijden van schoolgaan bij elkaar telde, 't niet méér was dan twaalf maanden. Maar zijn leeren hield niet op, toen hij niet meer school ging. De enkele boeken, die hij bezat, las hij over en over, tot hij ze bijna van buiten kende. 't Waren: de Bijbel, Fabels van Esopus, Robinson

Crusoe, De Pelgrimsreize, Geschiedenis van de Vereenigde Staten en het leven van George Washington. Later kreeg hij boeken te pakken, die de meeste jongens „droog” zouden vinden. Eens liep hij vier uur om een „spraakkunst” te leenen. En een boer, bij wien hij werkte, vond hem eens in een hooischelf met een boek.

„Wat lees je?” vroeg de boer.

„Ik lees niet,” antwoordde Abe, „ik studeer”.

„Wat studeer je?”

„Rechten”.

De boer was heel verbaasd. Maar zijn knecht had een doel met zijn studie. Twintig jaar later was hij een zeer gezien rechtsgeleerde in zijn geboorte-staat Illinois. Hij was nog even onhandig en eigenaardig in zijn optreden als toen hij een jongen was, maar ook even ridderlijk en gevoelig. Men lachte wel eens om „die wonderlijke Abe”, maar iedereen vertrouwde hem. Ook buiten Illinois werd hij bekend en in Dec. 1860 werd hij gekozen tot president van de Vereenigde Staten.

1 Jan. 1863 gaf President Lincoln een proclamatie uit, die een einde maakte aan de slavernij. De gelofte van zijn jongensjaren was vervuld. Maar waarom het niet eerder gedaan? Waarom twee jaar gewacht? Als president was 't zijn plicht het vraagstuk van alle kanten te bekijken en te rekenen met de belangen van zijn blanke zoowel als zijn zwarte onderdanen.

Een bloedige burgeroorlog was uitgebroken bij zijn verkiezing. De Noordelijke Staten wilden de slaven vrij hebben, de Zuidelijke niet, maar aan weerszijden waren er, die streden voor heel andere dingen. Lincoln wist dit. Ook, dat het de kunst is je slag op 't rechte oogenblik te slaan. En hij wilde het doen op Gods tijd. Daarom werd hij menigmaal gedrongen neer te knielen, „omdat hij niet wist waarheen anders te gaan”, zooals hij zei, want eigen wijsheid en die van anderen was niet voldoende.

Eens stuurden honderden kinderen een verzoekschrift aan den president om te vragen, of hij maken wou, dat er „geen slaven-kinderen meer waren”. — „Zeg aan dat jonge volkje”,

antwoordde hij, „dat ik niet de macht heb te geven al wat zij vragen, maar dat God die wel heeft.”

Dag en nacht bad hij om leiding en wijsheid, en eindelijk, in zijn onzekerheid, deed hij net als die Israëlietische strijdbare held en vroeg God om „een teeken.” Er zou een groote slag plaats hebben tusschen de Noordelijken en de Zuidelijken. Als God den Noordelijken de overwinning gaf, zou hij dit als een duidelijk teeken beschouwen, dat de tijd gekomen was voor de vrijmaking der slaven.

God gaf die overwinning en vijf dagen later riep Lincoln zijn ministers bijeen en vertelde hun eenvoudig wat het geval was. „Ik heb een gelofte gedaan aan mijn Schepper.... en die gelofte zal ik houden”, sprak hij.

Maar zooals er eerst waren, die zeiden: „wat talmt hij”, zoo waren er nu, die vonden, dat het te gauw ging.

„Beste Abraham Lincoln”, schreef een oud vriend, „wacht! het volk is er nog niet rijp voor”.

„Beste Dick”, telegrafeerde de president terug, „staat vast en ziet het heil des Heeren”.

Zoo roeide Abe de slavernij uit. Maar het kostte hem 't leven. Want aan 't einde van den oorlog, op 14 April 1865, juist toen de Noordelijken de eind-overwinning behaalden, werd de president vermoord.... schoot een half-krankzinnige uit het Zuiden hem door 't hoofd.

Zoo was 't einde van wat Abe deed voor de slaven.

(Wordt vervolgd).

VAN OVER DE ZEE

DOOR

ALETTA HOOG.

IV. BOEKEN, BEZEMS EN TANDENBORSTELS.

Ja, in de geschiedenis van dezen Amerikaan spelen boeken, bezems en tandenborstels een rol.

Hoe dat kan? — Let maar goed op!

Een klein zwart negerjongentje liep achter zijn blank meesteresje en droeg haar schooltasch. Toen zij aan het schoolgebouw gekomen waren, stapte zij naar binnen en hij gaf de tasch met boeken over en kon heen gaan. Maar even gluurde hij naar binnen en zag daar jongens en meisjes, die alles in orde maakten voor hun lessen. O! daar óók te mogen zitten, net als zij! 't Zou hem zijn of hij „in 't Paradijs was!” Maar hij was „maar 'n slavenjongen” en slaven gingen nooit naar school.

Eenige jaren gingen voorbij en de slaven werden vrij. Dat was heerlijk. Toch kwam er voor velen een heel moeilijke tijd, omdat ze nu voor zich zelf moesten zorgen en zij dat niet gewend waren. Ook het negerjongetje, Booker heette hij, moest heel hard werken met zijn stiefvader en broer in een zoutkeet. Terwijl hij daar was, kreeg hij een spel- en leesboek in handen. Wat wàs hij blij! En wat deed hij zijn best, elk vrij oogenblikje, om die zwarte letters te leeren! Maar 't was moeilijk, zoo zonder onderwijzer!

Toen hoorde hij, dat er niet ver daar vandaan, een school geopend was voor negerkinderen.

Eerst wou zijn stiefvader er niets van hooren, maar Booker wist het op 'n accoordje te gooien. Hij zou heel vroeg opstaan en 's morgens en 's avonds in de zoutkeet werken en tusschen in mocht hij dan een paar uur naar school gaan.

Den eersten dag, toen de onderwijzer de presentie-lijst afriep, merkte hij op, dat alle kinderen twee namen hadden.

Hij kon zich niet anders herinneren, dan dat hij alleen maar Booker heette. Wachtend op zijn beurt, zat hij zich af te pijnigen om een tweeden naam te bedenken. Daar wist hij er een! Natuurlijk had hij als Amerikaan meermalen gehoord van den grooten George Washington. Toen hij aan de beurt was, om zijn naam op te geven, zei hij leukweg: „Booker Washington.” En zoo heeft hij zijn heele leven geheeten.

Al gauw moest Booker weer van school en in een kolenmijn gaan werken. Daar hoorde hij, dat de eigenaar van de mijn een huisknechtje noodig had. Maar hij hoorde er ook bij, dat mevrouw zoo lastig en precies was, dat geen een bediende het er uit kon houden. „Toch alles beter dan die donkere, zwarte mijn,” dacht Booker en hij vroeg zijn moeder verlof om er heen te gaan. In 't eerst was hij zoo bang voor zijn meesteres, dat hij beefde, als zij in zijn buurt kwam; doch weldra merkte hij, dat ze wel precies, maar niet onvriendelijk was. Zij leerde hem hoe hij moest vegen, stof afnemen en schrobben, zóó, dat er nergens meer 'n stofje of vuil plekje te bekennen was.

Na eenigen tijd vond zij 't goed, dat hij elken dag een uur naar school ging, en terwijl hij bij mevrouw Ruffner in dienst was, begon hij bijeen te krijgen, wat hij zijn „bibliotheek” noemde: van een pakkist maakte hij een boekenkastje en daar borg hij de boeken in, die hij machtig kon worden.

Nu hoorde Booker van het Hampton Instituut, een opleidingsschool voor negers, waar zij een handwerk konden leeren en studeeren meteen. Daar trok hij op af, na een heelen tijd bij mevrouw Ruffner huisknecht geweest te zijn.

Hampton was dagen loopen ver en toen Booker er aankwam, zonder een cent op zak, zag hij er zoo haveloos en verlopen uit, dat de directrice hem niet dadelijk durfde aan nemen. Ze wou tenminste eerst eens 'n proef met hem nemen en zei: „dat hij het schoollokaal maar eens schoon moest maken en dat ze daarna wel eens kijken zou.”

Booker kreeg moed. Niet tevergeefs dus had mevrouw Ruffner hem geleerd om te gaan met bezem en stoffer! Wat hij 't schoollokaal een goede beurt gaf! Toen hij klaar was,

kwam de directrice, nam een schoonen zakdoek uit haar zak en veegde daarmee langs de muren en over de banken. En ze was tevreden en zei: „Ik neem je aan als leerling.”

Van boeken ging Booker nòg meer houden dan tevoren. Maar hij leerde ook in Hampton, dat alle werk eervol is, als je het goed doet. En hij leerde een bad te nemen, een tandenborstel te gebruiken, te slapen in een bed tusschen twee lakens en te eten van een gedekte tafel — allemaal tot nu toe ongekende dingen voor hem.

Toen hij klaar was als student in Hampton, bleef hij er als onderwijzer. Daar kreeg de directeur een brief uit Tuskegee, een plaats in 't hartje van het oude slavenland, waarin geschreven werd, dat er daar net zoo'n school zou opgericht worden als in Hampton en of de directeur ook een blanke wist om er aan 't hoofd te staan. De directeur schreef terug, dat hij geen blanke wist, maar wel een zwarten onderwijzer had, die er heel geschikt voor zou zijn. En Booker Washington werd benoemd.

Een der regels van zijn nieuwe school was, dat iedere leerling een tandenborstel moest hebben. Dat vond hij zoo'n onmisbaar artikel. Menige leerling kon dan ook in 't begin wel zeggen, dat het eenige wat hij bezat was: een tandenborstel!

De zwarte directeur en zijn zwarte leerlingen werkten zoo ijverig, dat Tuskegee beroemd werd om zijn hoogeschool voor negers. En de naam van Booker Washington werd bekend niet alleen in Amerika, maar ook in Europa. Hij is nu dood, maar het werk te Tuskegee gaat voort. En wat er altijd bijzonder in eere is, dat zijn: boeken, bezems en tandenborstels!

V. DE JONGEN, DIE EEN MAN WOU WORDEN.

Och! hij was zoo'n teer ventje, die Theodoor! Klein en mager, en hij stond niet al te vast op zijn dunne beentjes. 't Zag er niet naar uit, dat hij ooit een man zou worden, een flinke man. „Hij zal wel nooit zijn eigen weg kunnen maken,” zei men wel eens, „gelukkig, dat de Roosevelt's

geld hebben!" Want dat magere, zwakke jongetje heette Theodoor Roosevelt.

En vlug in 't leeren was hij ook al niet. Soms moest de heele klas op hem wachten, omdat hij moeite had iets te begrijpen, dat de anderen al lang gesnapt hadden. Want hij wou nooit verder gaan, eer hij het begrepen had en hij wou ook nooit doen, *alsof* hij het begreep!

Ja, Teddy, zooals zijn vrindjes hem noemden, was wel zwak, maar hij had een sterken wil. Hij wist wat hij wilde, en wat hij wilde, dat zou hij bereiken! Hij wou *wel* zijn eigen weg maken. Hij wou een man worden, een flinke man. En hij deed niet alleen zijn best om te leeren, maar ook om sterk en gezond te worden. Veel was hij in de buitenlucht. Hij leerde draven en paardrijden, boksen en schieten, net zoo goed als schrijven en rekenen. Wel was hij nooit de eerste bij les of spel, maar als de andere jongens prijzen behaalden, dan won hij toch ook iets en dat was: gezondheid. Jaar op jaar werden zijn spieren sterker en zijn rug rechter en zijn ledematen steviger. En toen hij van de universiteit kwam, was hij zoo'n flinke man, dat niemand meer aan hem zien kon, wat 'n zwak jongetje hij geweest was.

Een paar jaar later is hij op de berenjacht in 't Verre Westen. „Ik zal wel nooit 'n eerste jager worden,” zei hij wel eens, „daarvoor zijn mijn oogen niet goed en is mijn hand niet vast genoeg.” Maar zie! daar komt een geweldige grijze beer, met groote, witte tanden, op hem af. Hij schiet en de kogel treft doel, maar de gewonde beer stort zich voorwaarts, woest van pijn. Weer 'n schot... toch komt het beest nader. De jager ontwijkt hem, net bijtijds. Weer komt de beer op hem af. Schot na schot klinkt, sommige treffen, sommige missen. Maar nu is 't geweer leeg en het lot van den moedigen, eenzamen jager schijnt beslist, want het wilde dier is nu vlak bij hem. Reeds ziet hij de vreeselijke klauw opgeheven, en dan... opeens zakt die, het geweldige dier wankelt, en valt dood neer.

„Dat was 't meest spannende oogenblik in mijn leven,” zei Roosevelt later.

Weer is 't eenige jaren later. Amerika is in oorlog met Cuba, en kolonel Roosevelt heeft het commando over een regiment vrijwilligers, genaamd „Ruwe Ruiters”. Acht en veertig uren hebben zij stand gehouden in een loopgraaf, zonder eten of slaap, „smeltend overdag en bibberend 'snachts”, en nu in 't grauwe morgenlicht, daar nadert de vijand met een onverwachten aanval. 't Zijn geen geharde krijgslieden, die Amerikaansche vrijwilligers, en dan, ze zijn zoo uitgeput! Geen wonder, dat ze 'n oogenblik weifelen en dreigen op de vlucht te gaan. Maar dan... daar is hun kolonel... kalm loopt hij op den wal van de loopgraaf, terwijl de kogels om hem heen fluiten. Eerst roepen de manschappen hem toe toch daar vandaan te gaan, maar dan gaat het geroep over in een gejuich. En *hun* moed is teruggekomen: ze durven alles onder zoo'n bevelhebber! „Dat is 't moedigste, wat ik ooit in mijn leven gezien heb,” zei een der mannen later.

En nu nog een oogenblik in Roosevelt z'n leven.

In een regenachtigen herfstnacht van 1901 rijdt er een koets met razende vaart door een eenzame bergstreek. Bij daglicht zijn sommige gedeelten van den weg al gevaarlijk, hoeveel te meer nu in donker! Maar als de koetsier daarom zijn vaart wat mindert, dan steekt de reiziger zijn hoofd door 't raampje en roept: „Voort! maak voort!”

Af en toe wordt halt gehouden bij een alleenstaande herberg om van paarden te wisselen.

Die eenzame reiziger is Roosevelt, een paar maanden te voren gekozen tot Vice-President, en nu op weg om de zwaarste taak, maar ook de grootste eer, te aanvaarden, die een Amerikaansch burger te beurt kan vallen. President Mac Kinley is stervende, en volgens de Amerikaansche wet wordt een president, als hij sterft, dadelijk opgevolgd door den Vice-President. Zoo jong als Roosevelt was nog niemand president geweest, maar hij had ook al naam gemaakt als jager, krijgsman, schrijver, redenaar en staatsman, en hij werd genoemd „Amerika's sterke man”. En zoo goed regeerde hij als President, dat hij nogmaals gekozen werd voor vier jaar, en zijn werk eindigde niet met zijn presidentschap, maar

hij bleef werkzaam tot aan zijn dood, een paar jaar geleden.

In 1910 bezocht hij ons land, want Roosevelt was van Hollandsche afkomst, zooals je wel aan zijn naam kunt merken,

En hiermee zijn nu mijn verhalen over 't land van over de zee met zijn vlag van sterren en strepen, geëindigd.

In driehonderd jaar tijds is er uit een paar kleine kolonie's een reusachtig rijk gegroeid: de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

Ze zijn ver weg, ver van ons kleine Holland. Maar toch ook weer dichtbij. Omdat er door het verleden onzichtbare banden zijn, die Amerika aan Holland binden. En ook, omdat er altijd nog jonge menschen in Holland zijn, wier toekomst in de Nieuwe Wereld ligt. Wie weet! misschien ook wel van jullie.

